

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ.
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Társadalmi eszmények.

Zombor, 1899. június 1.

A magyar társadalmi élet az utóbbi évtized alatt nagy és gyökeres változáson ment keresztül, csak hogy ezzel a változással nem dicsekedhetünk, mert a helyett, hogy előre haladtunk volna, hátra mentünk, mint a rák.

A lerombolt korlátok újra fölemelkedtek és a társadalmi osztályok ismét csoportok szerint alakultak; elavult, félszeg kérdések kerültek felszínre, melyeknek méhében a szétbomlás csirái fogamzóttak meg. Pandora szelencéje fölnyitott és a magyar társadalomra gonosz idők járnak.

A társaskörök, a melyeket egykor a legnagyobb magyar szózatára az ország minden zugában annyi reménységgel és lelkesedéssel alakítottak, nem a béke és közmívelődés meleg tanúi többé, hanem a különféle osztályok elszigetelt kasztrumai, hol rang és mód, politikai pártok és politikai erkölcsök szerint gyűjtik össze a tagokat.

Emitt a születési, amott a pénzarisztokraták, itt a függetlenségi körök, ott a katolikus legények mentik meg a hazát és a keresztet.

E hézag napról-napra nő, mint hegyomlás után a sziklászakadéék.

Társadalmunk legfelsőbb rétegétől a legalsóig át van hülve, ki van fagyva, semmi melegebb érzés nem hevíti, semmi magasabb cél nem lelkesíti az embereket.

Az a szegény napszámos ember fekete gyűlölettel tekint a telkes gazdára, mert jobb gyanában jár és fehérebb kenyeret eszik, mint ő; a pénzarisztokrata irigykedik a gentryre, hogy predikátumára és őseire hivatkozik; ezt viszont keserű epe önti el, ha az ősi kurián idegeneket lát; a magánosok egy része pedig lenéz mindent a mi alatta van gentryt, pénzes zsákot és parasztot.

Ezek a bajok ugyszólván egy intésre fakadtak fel a földből.

Néhány évtizeddel ezelőtt a legnagyobb politikai rázkódások alatt nem tudtak felszínre törni, mert az egészséges társadalom lenyomta, megfékezte őket és most a fölkavart közállapotok zürzavarában tombolva garázdálkodnak.

Ebben a szomorú helyzetben megjelennek az intrikusok, dezorientáltak az ellentéteket, az

éles kardot az éles karddal és megkezdődik az ádáz csata.

A tehetségek különbözősége, a munka és vagyon minőségi eltérése szülte az emberiség rendi tagozatát, a rendeken belül pedig a mennyiségben való eltérések hozták létre az osztályokat.

A történelem ezredéves harcai, a vezéreszmék véres küzdelmei, az a sok ellentét, viszály és háború, a bellum omnium contra omnes mind eme választalakra vezethetnek vissza. Kenyér, uralomvágy, vallási és nemzeti érdekek, legfeljebb színezték és jelezték a küzdelmeket, de lényegében minden összetűzés az ellentétek elkeseredett mérkőzése volt.

A társadalom gyermekkorában, sőt a serdültség gyöngé napjaiban is jogosult sőt szükséges, mert természetszerű volt, hogy azok, akik többet értek, többet érdemeljenek, a kik okosabbak, erősebbek, derekabbak vezessenek és uralkodjanak.

Sohasem érte volna el az emberiség a jelen magaslatot, sohasem érvényesíthette volna magasabb jellegű, ha a különbségek, az ezekből származó hátrányok és előnyök nem ösztönözték tökéletesbülésre, emelkedésre, haladásra. A fejlődés egyenes arányban növekedő igények kielégítésére váró vágyak, az örökös elégedetlenség, a jobb iránt való epekedés, a jó után ez a pihenést, megállást nem ismerő elementáris ösztön emelte a mai nivóra az erdők ősi emberét.

Ez a történelem.

Kifejlődött a szép nagy világ, fölfedezések, tudomány, művészet, ipar, kereskedelem, vagyon képezik szerves részeit, háza, nemzet, vallás, érdekcsoportok csupán és csak akkor és addig van létjoguk, a mig mérsékli, igazságosan szabályozza és megosztja a szeretet, a kölcsönös elismerés, az egymás iránti becsülés és tisztelet.

Ámde nem egészen így történt.

A fejlődést és haladást az egyes érdekcsoportok csak a maguk körére nézve akarták elismerni és kihasználni, ők a cél, a többiek eszközök. Mindenki és minden ő végettük, ők pedig maguknak és magukért.

Az önzés politikája ez, nem állhat meg, nem élhet soká.

Az én e zsarnoksága szülte meg a társadalmi járványokat, a melyek a természetesen alakult, de mesterségesen fentartott korlátokat

le akarják dönteni, az uralmon levők erőssége létrehozta az alávettettek önösségét, ha a törvény nem ad jogot, akkor nem tisztelik a törvényeket.

A társadalomnak hivatása e viszásságokat megszüntetni, az ellentéteket eltávolítani és az embereket egymáshoz közelebb hozni. A társadalomnak kell ledönteni az idők folyamán a még fennálló igazságtalan válaszfalakat, egyenlőkké tenni az embereket, a kik egyenlők a természet szerint.

Oly eszményekre van szüksége a társadalomnak, a melyek megelőzik a fölforgatás veszedelmét és nem engedik, hogy a fejtelenség szabjon törvényt, a rombolás csináljon rendet és jogtalanság szabályozza az életet.

Ezek képezik azokat a véderdőket, a melyek megóvják a művelésre való termő talajt a futó-homok veszedelmétől, a fejlődésre hivatott társadalmat a szociális eszmék pusztító özönétől. Közelebb hozzák az embereket, megerősítik a békés együttműködés lehetőségét és a szeretet áldását árasztják az önzésben elfásult, elkülönült társadalomra.

Ilyen eszményekre van a mai társadalomnak szüksége. Ezeknek, mint fonalszálaknak kell átvonulni a társadalom gondolkodásán. Ezekből aztán az uralkodó szálát megtalálni, azután még a főbb mellékszálaknak szerepét, egybefonódását meghatározni: ez a gyakorlat dolga. S ha egy-egy ilyen szálát sikerült kibonyolítani, a többiek szerepét megjelölni büszkén hirdetheti, hogy alapját megvetette.

Eljő az idő, a midőn ezeket az eszményeket sokan, többen fogják megérteni és vallani: ez az idő az emberi eszme diadalora lesz.

Jönni fog, mert jönni kell!

A Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat ásatásai.

Történelmi társulatunk a múlt év folyamán több ásatást rendezett, a melyekről annak idején lapunkban részletes tudósításokat hoztunk.

Ezen ásatások között talán a legfigyelemre méltóbb a monostorszeghi ásatás, a mely Gubitza Kálmán vezetése alatt folyik.

Az ezen ásatásoknál napvilágra került romok és egyéb tárgyak szakszerű megvizsgálására a történelmi társulat buzgó alelnöke Latinovits Géza országgyűlési képviselő a emlékek országos

A „BÁCSKA” tárcája.

VISSZAEMLEKEZÉS PÁL ANTALRA.

Irta s a nemes-millitári kaszinóban felolvasta: dr. Donoszlovits Vilmos.
(Folytatás.)

A magyar ügyekre kedvező konstelációt főképp az Ausztriára nézve szerencsétlen kimenetelű 1859. évi olasz háború idézett elő. Az osztrák hadak Gyulai vezérlete alatt Montelella, Magenta, de főképp jun. 24-én Solferínónál súlyos vereséget szenvedtek s az ezt követő zürichi békeben Ausztriának le kellett mondania Lombardiáról, melyet Viktor Emaniuel kapott; ki az egységes olasz királyság megteremtésére jeles miniszterével politikai uton megkezdte működését, melyben őt Garibaldi önkéntes csapatjainak vakmerő vállalatával és a nápolyi Bourbonok eltűnésével hathatósan támogatta.

Vége Bécsben a monarchia ügyeinek intézői belátták, hogy az eddig követett kormányrendszer mely veszélyt hozott a monarchiára, hogy a Pó mentén birtokait nemcsak hogy elvesztette, hanem komoly aggodalomra okot szolgáltatott új királyság fejlődött a déli határon; azonkívül a monarchia belsejében, különösen Magyarországon a nagy elégedetlenség egyes nyilvánosságai, sőt a magyarok titkos konspirációi az olaszokkal, gondolkozóba ejtették az udvari köröket.

Az események illeténi fejlődése, megérlelték bennük az alkotmányos kormányzás eszméjét, s hogy a monarchiát alapjában megrázkódottat katasztrófát elkertüljék, a törvényes alpra léptek.

1860. okt. 20. Ófelsége Bécsből egy nyilatkozattal „népeimhez” címezzve az ősi magyar alkotmányt visszaállítja, biztosítja a nemzetet atyai jóindulatáról és a monarchia államjogi viszonyainak rendezésére ugyanazon kelettel megjelent a következményeiben nagyfotosságu „császári diploma.”

Ezen diploma a trónörökösödést — VI. Károly császárnak a nemzettel kötött 1713. ápril 19-én ugynevezett „pragmatika sanctio” alapján — megerősíti;

Ófelsége kijelenti, hogy törvényt hozni, változtatni és megszüntetni ezentúl az országgyűlés, illetve a birodalmi tanács, hová meghatározandó számú tagok fognak küldetni, lesz hivatalos és annak kezeibe e jog letétetik.

Összesen kilenc legfelsőbb leiratban a magyar alkotmány a nemzetnek visszaadatik s a nemzetnek 11 évi szünetelési időt. 20-án végre nyithattak. Báró Vay udvari kancellárrá lesz kinevezve és oda utasították, hogy a hercegprímással egyetértőleg Esztergomban az ország előkelő férfival és tudósaival tanácskozás tartassék az ország szervezésére vonatkozólag s az Ófelségéhez felterjesztessék, és meghagyatik neki, hogy a legközelebbi országgyűlésre javaslatokat készítsen.

Nemkülönben okt. 20-án egy császári rendeletben értésére adatott báró Vay kancellárnak, hogy az 1741. évi 11. törvényi cikk értelmében a magyarok általi ügyeknek a miniszteriumban, magyarok általi kezelésről akar ófelsége gondoskodni, ennél fogva megbizta báró Vayt, hogy az országbíró és a tárnokmesteri tisztségek betöltésére a kijelölést tegye meg; ugy a magyar kuria — mint legfőbb bíróság — visszaállítását s bírákúl az alkalmas egyének kijelölését elrendelte.

Vége a vármegyék — melyek ez alkalommal érdemelték ki leginkább az „alkotmány védbástyái” dicső nevet — vissza állítatnak, szervezéstük pedig a megye intelligens és jobb módú lakóiból összeállítandó megyei bizottságra ruházottat, melynek megalakítása és működésének vezetését az egyes megyékbe ujonnan kinevezett főispánok kezeibe teszi le.

A főispánok mihez tartás végett egy 20 pontból álló „utasítással” látattak el, melynek főbb pontjai: a vármegyék régi határait visszaállítani (1); a főispán szervezi a megyei bizottsággal egyetértőleg a tisztikart (7); a megválasztott tisztviselők az 1843 előtt szokásban volt esküt letenni kötelesek (8); a főispán felterjeszti a tisztikar névsorát megerősítés végett a helytartótanáchoz; az új hivatalnokokat az 1848 előtti fizetésüket kapják; a költészetet hat hónap alatt elkészítendő és az országgyűlés végleges elhatározásáig a főispán utalványára ideiglenesen a kincstár évnegyedenként a megyei pénztárnok kezeibe juttatja (10); büntető, polgári és úrbéri

törvényszékek szervezete megmarad (12); az új szolgabírák az eskütekkel az általános polgári és büntető törvénykönyv szerint fognak eljárni (13); a szolgabírák fölött a felügyeleti és vezetési jog a főispánt illeti meg (15).

Midőn így a megyék régi alkotmányos szervezete visszaállítottat, annyi szenvedés után egy jobb jövőd hajnalát méltán örömmel üdvözölhették, s a vármegyék siettek is az ország romjaiból a magyar államot — a magyar hazát megteremteni.

Megnyitlak ismét a megye termei, melyekre azelőtt az absolutismus verte lakatját, felhangzott benne az édes magyar szó, melyet azelőtt bűn volt hangoztatni, visszaadottat a megyéknek az önkormányzati joga, mi azelőtt nem volt egyéb, kivülről az országra oktroyált utasítások összegénél; és nem csak az alárendelt és a „gutgesinnt” ség kvalifikációja szerint kinevezett tiszt személyzet, hanem a vezető és főnöki egéniségek is fölülről — ismeretlen és nem a helyi követelményeknek megfelelő — chablónok szerint teljesítették teendőiket és ezekre nézve minden eltérés a központ ügyviteli rendeletétől szigorúan tilos volt: e központ ügyviteli határain kívül esett, s a nemzet ellenségei azoknak vezetői, — mig most magyar szellem és szokástól áthatott önválasztotta tisztviselők kezeibe tétetett le e jog.

Mig a többi vármegyék örömmel siettek, hogy a nemzet testén rágódó fekélyektől, a szabadságharc leveretése után alkalmazott és az országot sáskajárás szerint előzőlön idegen hivatalnokoktól szabadulandó, a kibocsájtott császári diploma értelmében az önkormányzatot saját kezükbe vegyék, addig Bács-Bodrogh vármegye a Tiszántuli Bánsággal Szerb Vajdaság cím alatt az anyaországtól elszakítva, külön igazgatva, csak az 1861. év első napjaiban élvezhette alkotmányos jogait.

Az 1860. évi okt. 20-iki oklevél tartalmától eltérőleg gróf Rechberg miniszterelnökhöz intézett külön íratat a szerb vajdaságnak az anyaországhoz való visszacsatolását tárgyalva kiemeli, hogy Magyarország államjogi igényei a szerb alattvalók ohajtásai és igényeivel páronalba állítottak; s ezek kiváltásai s exentiói méltánylásunknak szem előtt tartása mellett az ügy

bizottságát kérte fel. A bizottság a kérelemnek a legnagyobb készséggel adott helyet és a maga kebeléből a bizottság elnöki dr. Czobor Béla, egyetemi magántanárt, a milleniumi kiállítás történelmi csoportjának volt főrendezőjét, a kiváló tudóst és Stehló Ottó hírneves műépítést küldte ki és bízta meg a vizsgálat megejtésével.

A kiküldött szaktudósok hétfőn este érkeztek városunkba, a hol Latinovits Géza vendégei voltak.

Kedden a reggeli órákban, dacára a nagy esőnek, Latinovits Géza kíséretében kirándultak a bodrogh-monostorszegi „Sziget” szigetre, az ásatások megtekintésére.

Mint már lapunkban említettük, az eddigi ásatások eredményeképp egy kápolna alapfalzatát, néhány főfalat és több sírt ástak ki. Ezeket a bizottság beható szemle alá vette és csakhamar megállapította, hogy a kápolna kalász-rendszerben épült és az Árpád-korból való. Az azonban egyelőre nem volt megállapítható, hogy kolostor volt-e ott, avagy rom. A sok sír pedig arra enged következtetni, hogy ezt a helyet valamely közeli község temetkezési helyül használta. A bizottság a romokat igen érdekeseknek tartja és kérte Latinovits Gézát, hogy az ásatásokat folytasson tovább. A további ásatásokra egyúttal bő utasításokat adott. Stehló Ottó műépítész egyúttal az eddig felszínre került romoknak a rajzát fölvetve.

A szemlénél Gubitz Kálmán kalauzolta őket, a ki az ásatásokat kiváló szakértelemmel és ügybuzgósággal vezette.

A szemle befejeztével, mely belenyúlt a délutánba, Bodrogh-Monostorszeg községébe tértek, a hol Alföldy Géza községi jegyző vendéglelte meg őket igazi magyar vendégszeretettel.

Zomborba való visszatérésük közben kocsijukat egy kis baleset érte, a melynek elhárítása végett bementek a közel fekvő Wámoscher szállásra. Itt a szives házigazda megvédte őket és a mult emlékeiről folyt társalgás közben, utóbbi annyira föllelkessült, miszerint kijelentette, hogy nagyobb összegű alapítvánnyal a történelmi társulat alapító tagjai közé lép. Nemes elhatározását nagy örömmel fogadták.

Innen városunkba érkezve a történelmi társulat muzeumát tekintették meg és a látottak felett Roediger Lajos társulati titkár előtt teljes megelégedésüknek adták kifejezését és az estéli vonattal vissza utaztak a fővárosba.

Az apatini járás községi tanító Bresztovácon.

A Bács-Bodrogh vármegyei általános tanítóegylet a patini járásköre e hó 24-én Bács-Bresztovácon tartotta rendes tavaszi gyűlését Treer János ideiglenes elnök vezetés alatt.

Kvanduk Mariska óvónő jól sikerült gyakorlati előadást tartott, a melyen mindnyájunkat igen kellemesen meglepett az, hogy a tisztán német ajku szülők 3-5 éves gyermekei folyékonyan és értelmesen feleltek magyar nyelven. A gyűlés örömmel szavazott köszönetet és elismerést a fáradhatatlan kártársnőnek. Ha minden óvónő ily lelkesedéssel teljesítené kötelességét, mily könnyűséggel oldhatók meg a nem magyar tannyelvű iskolák kérdését.

A gyakorlati előadás után a kör tagjai a bresztováci községi iskola egyik termében gyülekeztek. Elnök

az ülést megnyitva arra kéré a kör tagjait, választásnak egy 3 tagú küldöttséget, mely a gyak. előadáson is jelen volt Gräff Nikáz kir. tanfelügyelőt a gyűlésre meghívja. Ezután a küldöttséggel megjelenő tanfelügyelőt, kit a kör tagjai lelkes éljenekkel fogadtak, üdvözl. Mire a tanfelügyelő megköszönve a szíves fogadtatást, mindnyájunk igaz örömeire kijelenti, hogy nem pusztán a rideg kötelesség hozta közénk; nem! őt a szeretet vezérelte ide, ama szeretet, mely a tanítóival való gyakori érintkezésből fejlődött s nőtt nagyra. Sikeres munkálkodást kívánva, befejezi beszédét.

Gyűlésünket jelenléttel megtisztelték még: Back J. plébános, Zányi Bódog jegyző, Frittmann M. bíró, több esküt és községi képviselő.

Napirend előtt a bezdáni tanítótestület azt indítványozta, hogy a kör gyűlés választana a maga kebeléből egy hírlaptudósítót, ki a kör működéséről a nagyközönséget tájékoztatná. A gyűlés az indítványt elfogadja s ugyanazon t. testület javaslatára Zatskó Alajos gombosi áll. tanítót választja meg hírlaptudósítójának. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után rátér a gyűlés a kitűzött tételek tárgyalására.

I. Mit tehet a népnevelés a gyermekek minden lépten-nyomon mutató túlerettségeinek megállítására? E tétel a bezdáni t. testület nevében Farkas Ferenc, a bogojevai t. testület nevében Molnár Gábor adta elő. Első a túlerettség okai a házi nevelés elégtelenségét és ferdeségeit és a társadalmi bajokat állítja oda. Kimerítően okadatolt és szépen kidolgozott munkálataiban többi terjedelmes és számos idézettel támogatott dolgozatában az okot a vallás erkölcsi nevelés elhanyagolásában keresi. A gyűlés minthogy a két dolgozat egymást kiegészíti, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő indítványára mind a két dolgozatot elfogadja s azok összevonásával s egy új határozati javaslat készítésével Farkas Ferencet bízta meg.

II. Mi módon lehetne a nagy alföldön a házi-ipart a népiszkolák segítségével — tekintetbe véve a helyi viszonyokat — meghonosítani és terjeszteni? E tétel a tanítótestület nevében Czirfusz János, a monostorszegi tanítótestület nevében pedig Gubitz Kálmán dolgozta ki. A gyűlés mindkét dolgozó határozati javaslatát, mely szerint előadók a házi-ipart az ismétlő iskolában óhajtják megismertetni és megkedvelteni, elfogadja s e tételnek a vármegyei közgyűlésen való előadásával a második előadót bízta meg.

III. Miként lehetne az elemi iskolában célszerűen használható költemények összegyűjtését eszközölni? Előadó Németh Imre Bogojeváról. Miután rámutat, hogy mily nagy szükségünk van alkalmas költeményekre, határozati javaslatában kimondatni kéri, hogy a kör gyűlés a költemények összegyűjtésére bizottságot küldene ki. Határozati javaslatát egyhangulag elfogadják és a vármegyei közgyűlésen való előadással is őt bízták meg.

A tételek tárgyalása után a bezdáni tanítótestület két indítványt terjeszt elő. Az egyik az ügyrend kinyomatására vonatkozik, a másikban azt javasolja, hogy ezentúl minden tanítótestület a maga községében, valamint egyúttal a járásköri gyűlések alkalmával műkedvelői, paedagogiai s egyéb előadásokat rendezzen a Tanítók vissza javára. A kör örömmel üdvözl. az indítványozó testületet, egyhangulag elfogadja indítványát s egyúttal megkéri az apatini tanítótestületet, hogy az ősi gyűlés alkalmával ily előadást rendezzen. A közel jövőben tehát már tettekkel siet legkedvesebb eszmének, a Tanítók házának megvalósítására a bácskai tanítók kis töredéke: az apatini kör. Nem akarom e tény messzebható erejét méltatni, a cselekvés szükséges voltát bizonyítani, mert tudom, hogy a nélkül is minden megyebeli tanító örül e határozatnak s valamennyiek kézik minden eszközt felhasználni arra, hogy a jövőben cselekedjünk. Ismerve a testvérekörök lelkesedését és kitartó munkásságát, bizton remélem, hogy a cselekvés terén a mi megyénk fog jó példával előjárni. Még nem késtünk el, azért munkára kartsak.

Mutassuk meg, hogy méltók vagyunk régi jó hírnevünkhez, méltók multunkhoz és méltók e nemes megyéhez, melynek tanítóit a küzdők sorában mindig az elsők között voltak!

Gyűléstünk befejezése előtt Gräff Nikáz kir. tan-

felügyelő azon kéréssel fordult a kör tanítóhoz, hogy az elemi iskolák új tanítási tervzetére vonatkozó tárgylagos bírálatot küldjenek be hozzá folyó évi aug. 1-ig. A mire örömmel vállalkoztunk.

Végül az elnök köszönetét mondva a vendégeknek szíves megjelenésükért, a gyűlést bezárja. Ezután Jakob J. bresztováci ig. tanító bemutatja 100 társú mozgó szerkezetű méhesét s annak kezelési módját.

Jól végzett munka után ebédre gyűlt a tanítóság. Ősi szokásként Farkas F. poharat emel s felkőszönti Treer J. elnököt, ő pedig szorgalmas munkatársait: a kör tagjait. S hogy tudósítanom teljes legyen, meg kell emlékezniem öv. Klopka Pálné vendéglős kintő konyhájáról s jó boráról. Ez volt Bresztovácon a második kellemes meglepetés.

Zatskó.

Ujdonságok.

Úr napja. A mikor a tavasz virágai kedves illattal töltik be a levegőt; mikor a lég dalosainak bú-bájós éneke égi karként zeng füleinkbe; mikor a természet egész pompájával gyönyörködötti lelkünket: a róm. kath. hívek a legfényesebb ünnepek egyikét az új napját ünneplik. Ez ünnep csupa öröm, csupa boldogság. Az oltári szentség tisztelőit a négy világtáj felé zöld galyakkal, virágokkal, szent képekkel gyönyörűen feldíszített oltárokat emelnek és a hívők ajtatos szolozomák zengése és buzgó imákkal körmenetben vonulnak imádságra a szentségnek, a melyet a Megváltó emlékére adott. A zombori róm. kath. hívek is hagyományosan áhítattal ülték meg tegnap a nagy ünnepet. A körmenetben és az isteni tisztelőketek őriási közönség vett részt, köztük számtalan fehér ruhás, virágot szóró leánya. Az ünneplés nagy misét Fejér Gyula apátplébános celebrálta fényes segédlettel. Az ünnepek az időjárás is kedvezett és habár az égen felbőg uszáltak és az ég néha borongott is — az eső nem esett. Az ünnep délutánján egész rajokban özönlött a közönség a „Sikará”-ba, parkba. A városi korzón is nagy élénkség uralkodott, a hol a bezdáni önkéntes tüzoltó-egylet zenekara hangversenyzett.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Köny Albert II. osztályú adóhivatali ellenőrt a zombori kir. adóhivatalhoz I. o. ellenőrré nevezte ki.

Kinevezés. Solti István a szabadkai kir. törvénytörvénysekhez beosztott joggyakornokot az igazságügyminiszter a szabadkai kir. járásbírószághoz aljegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. A szegedi kir. itélőtábla helyettes elnöke Barthal Lajos végzett joghallgató szabadkai lakost díjas joggyakornokká nevezte ki.

Fényes esküvő. Fényes esküvő volt vasárnap délelőtt Zsablyán. Vukicsevits Miklós a zombori sereg tanítóképző igazgatójának fia, vezette oltárhoz Milosev Tivadar zsablyai földbirtokos leányát, Amália kisasszonyt. Komák voltak: a főlegény részéről Birvasszky György zombori nagybirtokos, a menyasszony részéről pedig Konyovits György kir. törvénytörvényészi albiró. A fiatal pár vasárnap este érkezett Zomborba. A vonatnál nagy és fényes közönség jött össze az ifjú pár fogadására. Este az őrmapa házánál nagy vendéglátás volt, amelyre nagyon sokan voltak hivatalosak. A násznépet teljes két napon át tartotta együtt a boldog őrmapa.

Életmentő kis fia. Baján mult hó 27-én délután Strammer Henrik bajai gabonakereskedési alkalmazott gazdája megbízásából gabonát rakatott a D. G. T. 290-es számú gabonás hajóra. A rakodás idején a hajón voltak a kormányos gyermekei is, kik a hajón egész otthoniasan cizáltak. Játék közben a kormányos három esztendő facsákja megcsuszott és a hajó pereméről a vízbe esett. Ezt meglátta a kormányos hat esztendő kis fia, nem kiáltott segítségért, hanem utána ugrott kis testvérkéje után és azt kivitte a vízből. A hajó másik oldalán elfoglalt munkások csak akkor vették az észet észre, mikor a bator fűcska már a vízből kiusszott, és megmentett testvérkéjével a hajóra kapaszkodott.

Iskolalátogatás. Dr. Stancsek Zoltán kir. segédtanfelügyelő a torzai iskolák meglátogatása alkalmával a látottak felett megelégedését fejezte ki.

rendezésére gróf Mensdorff Pouilly Sándor altábornagy mint császári biztos lett kinevezve.

Általános örömet keltett az egész országban, de főképp az alvidéken ezen legfelsőbb elhatározás, melynek értelmében Bács-Bodrogh vármegye mint megyei köz-törvényhatóságnak visszaállítása bizony várható volt. Azonban a szerb alattvalók, kik a „Vojvodina”, mint legfőbb ideájuktól megfosztva, és az ezekkel titkon szövetező és állásukat féltő német hivatalnokok titkos árnyai, fenyegetései, a robotról való hamis koholmányai, német és szerb hírlapokban izgatásai a visszaállítandó rendszer ellen, különösen a „Pester Lloyd” és a „Srbzszka Dnevnik”-ben, de főképp a nép között kiosztott ámitó proklamációkkal csak felizgatták a jobbák hazafiúi érzelmeit és csak annál nagyobb kitartásra és ellenállásra serkentették.

1861. új év hajnalán öröme ebredt az alvidék is. A városi törvényhatóságok, ugy a megyei községek is az alkotmány visszaállításának nagy örömeire, mint egy varázs vessző intésére általános lelkesült nemzeti hullámzásba jöttek.

Szabadkán 1860. évi december 31-én délután a „Wiener Zeitung” című hírlap hozta meg az örömhírt, a szerb Vajdaság feloszlását és eddig az anyatesttől elszakított alvidékek visszacsatolási legfőbb rendeletet. Másnap — újév napján — a polgárság házaít felleobogózta, az azeletől tilos nemzeti színű zászlókkal. A nyjelentőségű nap felköltét tarack durrogatással üdvözölték s nyugtán a sötétség beálltát önkéntes kivilágítással késleltették, mintegy megjátnani akarván azon szép napot, mety 11 évi nehez szenvedést a nemzet egéről letörölt.

Január 2-án egybe lettek hívva a városi képviselők, a főnök röviden ismertette a visszacsatolási rendeletet és állásáról lemond. Az így megtörtént elnöki székét közkívánatra Zomborcsévics Ferenc képviselő foglalja el és nyomban elhatározatot, hogy másnap — január 3-án — megtartandó gyűlésre Kuluncsics István 1848-ban volt polgármester meghívassék.

Január 3-án a nemzeti zászlókkal feldíszített városba nagyterme zafolóság megtelt közönséggel és a képviselők lelkes éljenzése mellett Kuluncsics István

elfoglalja az elnöki széket s egy szép alkalmi beszéddel megnyitja az ülést. Felolvastatott a „Wiener Zeitung” eredeti német szövege után magyar fordításban a visszacsatolási rendelet. — Közfelkiáltással jegyzőül Zomborcsévics Ferenc s ügyészei Jankovics Mihály választatik meg. Az 1848-iki érzelmeit négy hétig a józsefstadti börtönben elzárt de amnestiát kapva 1860. okt. 31-én haza érkezett és a város polgáraitól fáklýászenével megtisztelt népszerű Czorda Bódog ügyvéd indítványára egyhangulag elhatározatot: hogy az alvidék visszacsatolásáért Öfelségéhez hódoló felirat intézetni fog. Továbbá Mukics János, Gabry Károly és Neszméri Károly hazafias érzelmű felszólalásai és indítványai nyomán elhatározatik, hogy: 1. a város közönsége a főkancellár és a tárnokmesternek hazafias magaviseletük elismeréséül üdvözölő feliratot intéz.

2. Flatt Endre fejedelmi biztosnak böles tapintattal viselt hivataloskodása és a közvagyon tiszta kezelése körül szerzett érdemei jegyzőkönyvbe iktattatnak.

3. Január 6-án vasárnap ünneplés hála istentisztelet tartatik, melyen a közgyűlés testületileg megjelent. Zomborban január 9-én a városbáza tornyára felbuzták a nemzeti a lobogót s mellé kitűzték a szerb nemzeti színű zászlót „Sloga” (egyetértés) felirattal. A magánházak zászlókkal volt feldíszítve, sőt több szerb házban a szerb zászló mellett a magyar tricolor volt látható.

Délután a magyar olvasókörből a nemzeti zászló az intelligencia és nagy néptömeg kíséretében a megyeház épületébe vitetett, hol szűnni nem akaró éljenzés és tarackdurrogatások között a megyeház erkélyére kitűzetett. Majd a már akkor meggyeszerzte híres Herczenberger Sándor zenekara kíséretében a nép a „Szózatot” énekelté, miután az erkélyről a 78 éves ősz Dévay Imre táblabíró lelkes szavakban I. Ferenc József öfelségét mint királyt, a magyar hazát és a testvériséget éltette szót a néphez.

Azután Ast Nándor ügyvéd s jeles szónok szép szavakban fejtegette a nap jelentőségét, különösen az egyetértést hangoztatva.

Végre pedig közkívánatra szolt Fratricz Péter, de a nép örömrivalgása között csak néhány szót mondhatott

a népszerű férfiú. — A nemzeti lobogó illeténi kitzúése után az egész néptömeg zenező mellett az „Elefánt” című vendéglőbe ment, s akik ott befértek, a haza jó létéért vidám pobarakat ütöttek.

Ujvidékre január 10-én érkezett meg az örömhír. A képviselői ülésre a város értelmisége nagy számmal jelent meg. A városi tisztikar és a képviselők leköszöntek s a gyűlés vezetőjéül egyhangulag Hadzsics János lett megválasztva. Nyomban el lett határozva, hogy az 1848-iki törvények lesznek kiindulási pontul véve, és hogy a város ehhez híven ragaszkodik s hogy az 1848. képviselők hivatalaikba visszahelyeztessenek. Öfelségéhez, ugy a kancellár- és a tárnokmesterhez üdvözölő feliratok küldése elhatározatot; az elsőböz azon kérelemmel, hogy a szerb nemzet jogos kívánatai alkotmányos uton elégtetessenek ki. — Ezen utóbbi indítvány ellen többben felszólaltak, azonban az elnök rövid felvilágosító észrevételei után, bár nem egyhangulag, határozattá vált. — A rend és közbiztonság fenntartására Kombes György városi kapitányul lett megválasztva. — Másodnapra este pedig az egész város fényányban uszott, az utcákon a nép telongott; a szerbek újévnapján pedig házaikat zászlókkal díszítették fel és sok helyen a szerb zászló mellett a magyar nemzeti színű zászló is díszlett.

Az egyes községekben is a házak felleobogóztattak és hálaistentisztelet tartatot, különösen a Tiszamenti magyar községek tettek ki magukat.

Más nemzetiségűek is lelkesülten osztoztak az örömben. Jelesül Apatin. Itt január 13-án, amint az alkotmány visszaállításának örömhíre megjött, Schreyer János apát plébános a szószékéről hirdeti azt híveinek. Másnap nagy hálaistentisztelet lett tartva; az iskolás gyermekek nemzeti zászlókkal jelentek meg, mig a polgárság nagy része a községbázától a „Rákóczy-induló” lelkesítő hangjai mellett indultak az Isten házába. Mise után tarackdurrogás mellett az eltűjáróság a plébánia előtt összező; és mily lélekemelő lehetett, midőn itt a német ajku lakosság magyarul énekelte a „Szózatot”.

(Folyt. köv.)

Vasut megnyitás. Az ó-becse—titel—ujvidéki helyi érdekű vasutat folyó hó 15-én nyitják meg és adják át a közforgalomnak.

Tűz szakadó esőben. Nagy tűz lángra szaladt össze az emberek hétfőn d. u. 5 óra felé Zomborban. A marhavásártéren gyulladt ki egy felszer; érdekes volt nézni azt a sok robanó, esernyős polgárt, amint a nagy locs-pocscsal és szakadó esővel nem törődve, iparkodtak eleget tenni kíváncsiságuknak, mire a tűzoltók a tűz színhelyére értek, addigra az eső teljesen eloltott minden veszedelmet.

Elmozdított tanár. Apatinból írják: Az apatini polgári leányiskola negyedik osztályú növendékei már régen panaszkodnak, hogy tanárjuk Krómer Ferenc, ki végzett teológus és ideiglenesen megválasztott tanár, néha az iskolába zárja és erkölcsstelen szavakkal és biztatásokkal illeti őket; a szülők erkölcsi magaviseletét pedig az iskolában a gyermekek előtt erősen bírálhatja. A szülők eleinte nem hittek gyermekeiknek, de később, mikor látták, hogy a dolog rossz következményekkel járhat, panaszszal fordultak az iskolaszékhez. Az iskolaszék a napokban tartott gyűlésén Amann Bálint alelnök indítványára egyhangulag elhatározta, hogy Krómer állásából elmozdítja és a határozatról Gräff Nikáz kir. tanfelügyelőt sürgőnyileg értesíti. Krómer elmozdítása nagy feltűnést és meglepetést keltett.

A tagosítás ellen. Bács-Almás községnek mintegy 2340 kis- és nagybirtokosa a napokban most már harmadizban tartott közgyűlést a községi ingatlanok tagosítása tárgyában. A közgyűlésen nagyon izgatott volt a hangulat, mert a birtokok két pártra oszlottak: akik a tagosítás mellett és ellene vannak és e miatt a csendőrség is készenlétben volt. A bácsalmási németek nem akarják belátni ennek az intézménynek üdvös voltát, attól félnek, hogy a tagosítás által megrövidítik őket. Hosszas vita után szavazásra került a sor, a mikor is a tagosítás ellenzői mintegy 400 szavazattal győztek. Így tehát egyelőre nem tagosítanak Bács-Almásban.

Zombor város vagyona. Zombor szab. kir. város főszámvevője Heinec Kálmán most terjesztette be az 1898. évről szóló városi zárszámadást, az azzal kapcsolatos közevési, nyugdíj-, kórház-, szegény- és szepitészeti alapok és alapítványok zárszámadásaival együtt, amely zárszámadások a városi törvényhatósági bizottságnak folyó évi június hó 7. napján tartandó közgyűlésén fognak tárgyalatni. A kiváló szakismerettel, teljes világgossággal, ügyes áttekinthetőséggel szerkesztett zárszámadás városunk mult évi bevételei és kiadásairól a következő adatokat tünteti ki: bevétel 275,293 frt 66 kr., kiadás 262,461 frt 90 1/2 kr., pénztári maradvány 12,831 frt 75 1/2 kr. Zombor vagyoni állapotára vonatkozólag a következő adatokat vesszük ki: követelési állapota 2 683,387 frt 67 1/2 kr., tartozási állapot 771,672 frt 47 kr., mutatkozik tiszta vagyonérték 1,911,715 frt 20 1/2 kr. 1897. évben volt 1 894,292 frt 04 1/2 kr., ennél fogva a vagyonszaporodás 17,423 frt 16 kr. A jótékony alapítványok közül: a) a Falcione Gyula ösztöndíj alapítvány 71,349 frt 39 kr., b) a Paresetich Agatha ösztöndíj alapítvány 2055 frt 41 kr., c) a Papházy Döme leánykiképzési alapítvány 11,544 frt 24 kr., d) a Stebler és Blumenthal ösztöndíj alapítvány 583 frt 69 kr., e) a Schaffner József ösztöndíj alapítvány 543 frt 69 kr., f) a Koczik Lajos ösztöndíj alapítvány 2020 frt 81 kr., g) a Gyalokay Rozália ösztöndíj alapítvány 14,077 frt 69 kr., h) a zene- és énekekadémia alapítvány 8393 frt 42 kr., i) a Gyalokay Rozália szegényalap 1287 frt 91 kr., j) a Barthal József ösztöndíj alapítvány 2500 frt 85 kr., k) a kereskedőifjak alapítványa 407 frt 32 kr., l) s a városi árvaház alapítvány 2413 frt 81 kr. töke-maradvánnyal zárulnak. Az előirányzatot a kiadásoknál általában véve betartotta a végrehajtással megbízott városi tanács.

A közönség köréből. Fölkérettünk a következő sorok közlésére: A Vitéz-utcaát kövezik. Nagy öröm e hír. De megjött az öröm árnyéka is. A homok-hordó kocsisok oly állatkinzó jeleneteket rögtönöznek minden forduló után, amely párját ritkítja. Szerdán is megérkeztek a Szeder-utcan keresztül, ahol most az esőzés miatt rossz az út. Onnan jelentődik a mulatság kezdete. Hanem a ferasztó ut után dehogyan pihenhetnének, mielőtt az előbb lerakott homokdombokon át el nem jutnak a rendeltetési helyre. A Malom-utca sarkáig jártak szerdán. A lovak buztak, teljes erejükből, és mégis valamennyi torok kiabálta: „Üsd! üsd!” — Amint, hogy ütötték is a lovakat. Az arra járók megbotránkozva látták ezt az állatkinzást. A lerakás után, amely öt percig sem tart, a Malom-utcában fordultak meg, e közben mintegy gunyolódva csapkodtak a lovak közé, amelyek abrak helyett is csak ostort kaphatnak. Hiába szólaltak fel néhányan a lovak érdekében. Az egyik kocsis a saját ügyetlensége folytán úgy kihajtott a hid szélére, hogy a ló, a mely még akkor is reszketett a kiállott fáradság és gyötrelm miatt, megcsuszott és belezuhan az árokba. Nem is birt fölkelni. Jelenet következett. A röhgő kocsisok körülfojták a tehetetlen állatot, s míg a gazdája rugdosta, a többi ostorozta, — s a csoportosuló emberek hiába szóltak a gazdának saját kenyérkeresője érdekében, aki mind dühösebb lett. Végre a ló föltápaszkodott. Ekkor a kocsisa állati dühében felkapott egy hatalmas követ s úgy ütötte fejbe a lovat, hogy az menten összerogyott. A borzalom és szörnyűködés hangja zúgott fel a botránnyos állatkinzást szemlélő ajkáról, sőt egyik azt mondta: „volnánk csak Bécsben...” — Nos, ez a kíváncsiság nálunk Zomborban talán felesleges. Rendőrkapitány-ságunk annyi jelét adta már annak, hogy aminek ő az orvosa, azt meg is tudja, meg is akarja gyógyítani. Most is, hiszszük, megtalálja a módját, hogy a Vitéz-utca lakosai, azok gyermekei ne részestüljenek több ilyen látványosságban, amely ellen az ember jobb érzése felzúdul; viszont megértelmezi annak a barbár kocsisnak, hogy ha nem tudja a saját jóságának gondját viselni, a saját vagyonát becsülni, azért másnak is jogában áll azokat védelmezni, mert a kihágási törvény 86. §-át oly elvetemült embereknek hozták, akik az állatokat botránnyos módon kinezik, durván bántalmazzák, amint ezt a Vitéz-utca háusa is cselekedte. —y.

Árad a Duna. A több napos eső megint megdagasztotta a folyókat, különösen a Dunát. Felső vidékén már túlháta a kulmináció pontját. Tegnapelőtt óta 19 centiméterrel áradt. A vizállás Gombosnál a legmagasabb 550 centiméter.

Madarak pusztítása. Városunkban — különösen a diák nemzedék közt — nagy lábra kapott a vadászszenvedély. Iskolái szün- és ünnepnapokon minden

második diák Flobert-puskával jár és vadászatot tart a fákön csiripelő vererekre, fecskékre, galambokra stb. A „Ferenc-csatorna” mentén lévő szőlőkben valóságos vadászatokat rendeznek és halomszámra lövöldöznek össze a madarakat. E szenvedélyről első sorban a szülők lenének bivatva gyermekeiket leszoktatni, de miután valószínűleg, az ő tudtukkal jutottak gyermekeik a „Flober”-hez, ezen kérésünkkel nem náluk kopogtatunk. Hanem a helybeli tanintézetek tanárai és tanítóihoz fordulunk és megkérjünk őket, hogy tiltsák el tanítványaiknak ezt a szórakozást, a mely egyrészt veszélyes és másrészt kárt is okoz. Az ártatlan énekes madarak lelővése nem jó szívre mutat és a diákok találhatnának ennél felül a városi rendőrségnek is becses figyelmébe ajánljuk.

„Meregkeverő papné.” Vettük a következő nyilatkozatot: E cím alatt a lapok egy adják elő ezt a szomorú esetet, mintha a vádlott asszony ó-morovicai lelkésznél lett volna. Egyháznak tisztessége megővésétől tekintem, hogy az asszony soha sem volt ó-morovicai lelkésznél. Turi Lajos vette el őt gyűdi lelkész korában, s mikor állásáról lemondott, nem Ó-Morovicára jött lakni feleségével, hanem Szabadkára. Igaz, hogy férje pap volt, de ő olyan papné, a ki előbb egy földműves, azután egy mézárós neje volt és már 41 éves, mikor Turi Lajos elvette. Eunyiból eléggé meg lehet itélni mind a férjet, mind a feleséget. Ó-Morovica, 1899. május 31. Juhosi Balint s. k., egyházi gondnok.

Zivatar Torzán. Torzai levelezők írja: Mult hó 28-án délután fél négy és négy óra között erős zivatar volt jégveréssel, mely délkeleti irányban húzódtott és különböző a kenderesekből aztán a szegény szerencsétlen a rendőrkapitány-ság kórházba szállítottta.

Megőrült munkás. Horváth Elek 45 év körüli zentai munkás mult hó 25-én örüllési rohamában fejszét ragadott és lakásán mindent összezuzott. Később pedig maga ellen fordult és borotvával súlyos sebet ejtett a nyakán. Családja látva szertelen dühögését, rémülve futott orvosért, a kinek intézkedéséből aztán a szegény szerencsétlen a rendőrkapitány-ság kórházba szállítottta.

Gondoskodás az arató munkásokról. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter már most gondoskodik arról, hogy aratás idejére a gazdának kellő munkaerőt biztosítsanak. A törvényhatóságokhoz intézett leiratában a miniszter felhívja ezeket, hogy írják össze mindazokat a mezői munkásokat, kik önhibájukon kívül foglalkozás nélkül maradnak. Együttal azonban értesítendő a munkaadók is, hogy amennyiben munkásközre szültségük lenne, e végből a földmívelésügyi miniszterhez forduljanak. Minden eshetőséggel számolva a miniszter, az idén is gondoskodik munkás tartalékról, melynek nagyságát azonban csak később fogja meghatározni, ha majd az összes adatok beérkeztek.

Apólonói kurzus. A magyar vöröskereszt-egyesület betegápolónők kiképzésére július elsejétől hat hónapi kurzust nyit. A megüresedett 11 helyre pályázhatnak 20—40 év közötti erkölcsös nők, akik e nehéz földatara egy testileg, mint szellemileg alkalmasak. A folyamodványokat vagy a vidéki választmányok és főkegyesületek útján, vagy közvetlenül az egyesületi igazgatóságához (IV. Kecskeméti-utca 5. szám) legkésőbb június hó 18-ig kell benyújtani. Mellékelni kell hozzá keresztlevelet, illetőleg anyakönyvi kivonatot, a férjnek, szülőknek, vagy gyámnak beleegyezését, erkölcsi bizonyítványt, hiteles bizonyítványt arról, hogy magyarul beszélni, írni és olvasni tud, hatósági bizonyítványt a folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásáról, egészségi és himlőoltási bizonyítványt.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. városi törvényhatósági bizottsága 1899. évi június hó 7-én délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgyszorozattal:

1. Polgármesteri jelentés.
2. A belügyminiszter körrendelete az esküdtbíró-ságokról szóló 1897. évi XXXIII. t. c. 14. és 15. §-ai értelmében a zombori kir. törvényszékhez 6 bizalmi férfi megválasztása iránt.
3. Honvédelmi miniszter leirata a honvéd hadapród-iskoláknál a város által létesített alapítványi helynek betöltése tárgyában.
4. Főispáni átirat Maximovits Miklós zombori lakosnak az üresedésben lévő II-od aljegyzői állásra történt helyettesítése tárgyában.
5. Polgármester előterjesztése a városi nyugdíj-alap kezelő-bizottságának újbóli megalakítása iránt.
6. A városi házipénztár 1898. évi zárszámadása.
7. A városi közevési-alap 1898. évi zárszámadása.
8. A városi nyugdíj-alap 1898. évi zárszámadása.
9. A városi kórház-alap 1898. évi zárszámadása.
10. A városi szegény-alap 1898. évi zárszámadása.
11. A városi szepitészeti-alap 1898. évi zárszámadása.
12. A Falcione Gyula ösztöndíj-alapítvány 1898. évi zárszámadása.
13. A Paresetich Agatha ösztöndíj-alapítvány 1898. évi zárszámadása.
14. A Papházy Döme leánykiképzési-alapítvány 1898. évi zárszámadása.
15. A Stebler-Blumenthal ösztöndíj-alapítvány 1898. évi zárszámadása.
16. A Schaffner József ösztöndíj-alapítvány 1898. évi zárszámadása.
17. A Barthal József ösztöndíj-alapítvány 1898. évi zárszámadása.
18. A Gyalokay Rozália ösztöndíj-alapítvány 1898. évi zárszámadása.
19. A Gyalokay Rozália-féle szegény-alap 1898. évi zárszámadása.
20. A zene- és énekekadémia-alap 1898. évi zárszámadása.
21. A zombori kereskedőifjak alapítványának 1898. évi zárszámadása.
22. A Koczik Lajos ösztöndíj-alapítvány 1898. évi zárszámadása.
23. A létesítendő városi árvaház-alapítvány 1898. évi zárszámadása.
24. Az uti-alap 1897. és 1898. évi zárszámadása.
25. A gör. kel. szerb elemi iskolák 1898. évi zárszámadása.
26. A róm. kath. templompénztár 1898. évi zárszámadása.
27. Kanyó Jenő városi házipénztári tisztnek kérvénye ezen állásától való felmentése iránt.

28. Ugrý Mihály kérvénye városi maradványföld megvétele tárgyában. (III. szavazás.)

29. Kovácsits Radivoj zombori lakos kérvénye városi maradványföld eladása iránt. (1-86 szavazás.)

30. Szemző István és Huck Vince kérvénye utca-terület megvétele tárgyában.

31. A jogügyi bizottság javaslata a zombori iparosok áruccsarnoka, mint szövetezetnek a bajai-uti 11. ö. i. számú telek átengedése iránti kérvénye tárgyában.

32. A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a Joanovits N. által bérben birt helyiség újból leendő bérbeadása tárgyában.

33. A rendőrkapitány-ságnak előterjesztése Kovácsits György lovasrendőrnek nyugdíjaztatása iránt.

34. Veszelinovits Milorád I. alkaptány kérvénye szabadság és fizetési előleg iránt.

35. Zomboresevits György II-od alkaptány kérvénye szabadság iránt.

36. Duchon Béla földadótiszt kérvénye szabadság iránt.

Menetrend.

(1899. évi május hó 1-től.)

A május hó 1-től érvényes vasuti menetrend szerint Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve indulnak a vonatok:

1. **Szabadka felé indulás:** Reggel 4 óra 46 perckor személyvonat, 8 óra 15 perckor gyorsvonat, déli 11 óra 54 perckor személyvonat és esti 8 óra 35 perckor vegyesvonat.

2. **Szabadka felől érkezés:** Reggeli 6 óra 45 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 34 perckor személyvonat, esti 7 óra 35 perckor gyorsvonat és esti 8 óra 34 perckor személyvonat.

3. **Gombos felé indulás:** Reggeli 6 óra 55 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 41 perckor személyvonat, és esti 7 óra 41 perckor gyorsvonat.

4. **Gombos felől érkezés:** Reggeli 8 óra 8 perckor gyorsvonat, déli 11 óra 47 perckor személyvonat és esti 8 óra 25 perckor vegyesvonat.

5. **Baja felé indulás:** Reggeli 7 óra 5 perckor személyvonat, délutáni 4 óra 5 perckor vegyesvonat.

6. **Baja felől érkezés:** Délutáni 3 óra 23 perckor személyvonat, reggeli 6 óra 25 perckor vegyesvonat.

7. **Ujvidék felé indulás:** Hajnali 2 óra 55 perckor vegyesvonat, reggeli 7 órakor személyvonat, délutáni 3 óra 51 perckor személyvonat.

8. **Ujvidék felől érkezés:** Reggeli 6 óra 30 perckor személyvonat, déli 11 óra 30 perckor személyvonat, esti 7 óra 17 perckor vegyesvonat.

9. Ezekon kívül Zombor és Nemes-Militics között június hó 1-től augusztus hó 31-ig bezárólag, vasár és ünnepnapokon, úgy mint a mult nyáron, egy tehervonat személyszállítással lesz berendezve, a mely vonat Zomborból délután 1 óra 4 perckor indul és Nemes-Militicsre délután 1 óra 31 perckor érkezik.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1341. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Cservenka községében elhalálozás folytán üresedésbe jött s havi utólagos részletekben kifizetendő évi 300 frt fizetés és 100 frt lótartrási átalánnyal javadalmazott községi lovasrendőri állásra ezennel pályázatot nyitunk.

A lovas rendőr köteles a ruházatot sajátjából beszerezni, míg ellenben egy saját személyére, mint lovára nézve a felszerelési cikkeket a község adja.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy sajátkezüleg irt kérvényüket a keresztlevél, a magyar honosságuk és erkölcsi viseletüket igazoló hatósági, vagy testi épességükről szóló orvosi és eddigi alkalmaztatásukat előtűntető egyéb bizonyítványokkal felszerelve alulírott községi előjáróságnál **folyó évi június hó 15-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A német nyelv szóbeli és lehetőleg írásbeli bírása okvetlenül szükséges.

Cservenka, 1898. évi május hó 23-án.

3—3 **Előjáróság.**

Alkalmazást nyer.

Egy az irodai teendőkben teljesen jártas egyén, mint **irnok-végrehajtó** — 1 frt napidij és élelmezés mellett — alkalmazást nyer.

Bővebb felvilágosítást e lap kiadóhivatala nyujt.

3—3

Versenyárgyalási hirdetmény.

A gombosi dunai partbiztosítás fentartására az 1899. évben szükséges 7930 m³ kőhányási kőanyag szállításának vállalatilag leendő biztosítására 1899. évi június hó 22-én d. e. 10 órakor a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni. A szállítási feltételekre és a megkövetendő szerződésre vonatkozó összes adatok, valamint a benyújtandó ajánlatok mintája alulírott hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.
Zombor, 1899. évi május hó 29-én.

2-1 M. kir. folyammérnöki hivatal.

130. szám.
j.kv. 1899.

Hirdetés.

O-Kanizsa község elöljárósága f. évi június hó 10-ik napján a község háza tanácstermében délután pont 4 órakor kezdődő nyilvános szóbeli árlejtésen három szállási (tanyai) iskola építését fogja biztosítani.

Az iskolák egyenlő terv és költségvetés alapján épülnek. Építésük egyenként és alábbi iparágként fognak a legjutányosabb ajánlattevőnek odaítélni, amely körülmény folytán mind a három iskola iparágak szerinti munkája ugyanegy vállalkozó által is elnyerhető.

Egy-egy iskolánál a kikiáltási árak és azok biztosítékai (bánapénz) a következők:

1. A föld és kőmives munkára nézve: 2419 korona 17 fillér. (Biztosíték 240 korona.)

2. Az ácsmunkára nézve: 3029 korona 35 fillér. (Biztosíték 300 korona.)

3. Az asztalos, lakatos, mázó és üveges munkára 742 korona 50 fillér. (Biztosíték 70 korona.)

A terv, költségvetés és árlejtési feltételek a szokásos hivatalos órákban a községi közigazgatási jegyző irodájában folyó évi június hó 6-ik napjától kezdve betekintheők.

O-Kanizsán, 1899. évi május hó 28. napján.

Trenka István, Popovits György,
jegyző. 3-1 bír.

3374. szám.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Gákova, Krusevlya és Sztanisits községekből álló Gákova és Sztanisits marharakodó állomással állatarvosi körzésére Sztanisits székhelyvel rendszeresített körállatorvosi állás betöltésére ezennel pályázatot hirdetek s a pályázni szándékozókat felhívom, hogy az 1883. évi I. t. c. és az 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi június hó 5-ig annál is inkább nyújtsák be miután a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A körállatorvos javadalmazása 600 frt készpénzfizetés és kölcsönösen megállapítandó látogatási és huszszemle díjak.
Zombor, 1899. május hó 26.

Tárczay Dezső s. k.,
főszolgabíró.

3-1

8008. szám.
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásba kebelezett magyar, német és szerb ajkú lakossággal bíró Bács-Kula községében lemondás folytán megüresedett községi orvosi és az aival egybekötött kórházi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok. — Ezen állás évi 700 frt fizetéssel van javadalmazva. Tartozik a megválasztott a szegényeket ingyen, a többi lakosokat pedig 35 kr látogatási díj mellett gyógykezeltetni. A halottkémlést azonban díjtalanul tartozik teljesíteni.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy kérvényeiket az 1876. XIV. t. c. illetve az 1883. évi I. t. c. értelmében szabályszerűen felszerelve és nyelvismeretüket feltüntetve kérvényüket hozzám folyó évi június hó 17-ik napjáig annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Bács-Kulán, 1899. május hó 27-én.

Dr. Széchenyi Tamás,
főszolgabíró.

3-1

1941. szám
kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Szántova községben lemondás folytán üresedésbe jött s évi 300 frt fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom folyamodni óhajtókat, hogy kérvényüket kellően felszerelve hozzám legkésőbb folyó évi június hó 15-ig nyújtsák be.

Baján, 1899. évi május hó 25-én.

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

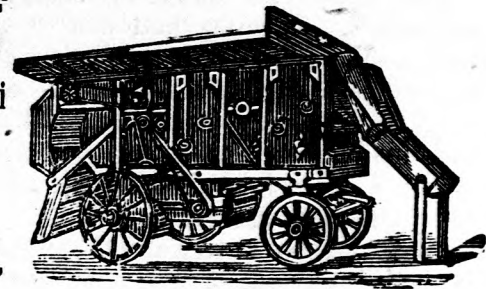

CZEISEL JÓZSEF

gazdasági gép- és mechanikai
műhelye, fémöntöde

ZOMBOR,

Zarándok (sóház)-utca 105. szám,
a városházzal szemben.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a fennálló gazdasági gép- és mechanikai műhelyemet valódi angol Beeston és fegyvergyári

kerékpár-raktárral

bővítettem ki. — Tudvalevő, hogy az angol és a fegyvergyári Styria-féle kerékpárok a legjobb és legkönnyebb anyagból készülnek és ennél fogva a legtartósabbak, ezért ajánlom azokat a n. é. közönség szives figyelmébe.

Az angol Beeston-féle és fegyvergyári kerékpárok csakis nálam kaphatók. Továbbá ajánlom nagy

mechanikai és bicikli-javító műhelyemet,

ahol minden munka pontosan és jutányosan eszközöltetik.

A n. é. közönség becses pártfogását kikérve, maradtam

kitünő tisztelettel

CZEISEL JÓZSEF.

12-3

4961. szám.
kig. 1899.

Pályázat.

Az ujvidéki járásához tartozó Temerin községben leköszönés folytán megütrült irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket ide folyó évi június hó 20-ig annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A javadalmazás áll előleges havi részletekben fizetendő évi 420 frtnyi készpénz fizetésből.

Ujvidék, 1899. évi május hó 26-án.

Michailovits,
főszolgabíró.

4747. szám.
kig. 1899.

Pályázat.

Az ujvidéki járásához tartozó Begecs községben lemondás folytán megütrült irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy felszerelt kérvényüket folyó évi június hó 12-éig annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem vehetem.

Ezen irnok-végrehajtói állással 450 frt fizetés van egybekötve.

Anyakönyvvezető-helyettesé leendő kineveztetés esetén 20 frt tiszteletdíj.

Amennyiben a halottkémi teendőket is teljesítené, ez után évi 30 frt jár.

A szerb nyelv bírása okvetlenül megkívántatik. Ez állásnak választás utján betöltése folyó évi június hó 13-án fog eszközöltetni.

Ujvidék, 1899. évi május hó 14-én.

Michailovits,
főszolgabíró.

3-3

SZÜCS ÖDÖN

mezőgazdasági gépgyára

BAJÁN,

eladásra ajánlja a legjutányosabb árak és kedvező fizetési feltételek mellett a bajai telepén megtekinthető alább következő kevéssé használt és a legkifogástalanabb munkaképes karba helyezett következő

gőzcséplő-készleteit:

- 2 1/2 Ruston mozgonyt, Hofherr-féle V jegyű cséplővel,
- 3 lörejtű Hofherr és Schrantz-féle mozgonyt, ugyanily cséplővel,
- 4 lörejtű Hofherr és Schrantz-féle mozgonyt, ugyanily cséplővel,
- 4 lörejtű Marschall-féle mozgonyt, ugyanily cséplővel,
- 5 lörejtű Hornsby gőzmozgonyt,
- 6 lörejtű magyar állami mozgonyt, ugyanily gyártmányu 48^v cséplővel,
- 48^v magyar állami cséplőgépet,
- 2 ujonan felépített magyar állami 54^v cséplőszekrényt,
- 54^v Robey és tsa féle cséplőgépet,
- 8 lörejtű magyar állami mozgonyt, Marschall 54^v cséplőszekrényt,
- 8 lörejtű Lichtenstein mozgonyt, Robey és tsa 54^v cséplőszekrényt,
- 6 lörejtű Robey és tsa féle gőzcséplőkészletet.

Kiadó bolthelyiségek.

A Gallé-féle szent-háromság-téri ház melléképületeiben

több bolthelyiség kiadó.

Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal

890. szám. 1899.

Árverési hirdetmény.

Közbirré tétetik, hogy alább elősorolt magy. kir. kincstári birtokoknak bérbeadása végett Kulán a magy. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1899. évi június hó 5-én d. e. 9 órakor nyilvános árverés fog tartatni.

Bérelni szándékozók a kifizőtt árverésre azzal hivatalnak meg, hogy a kikiáltási árnak 10%-át tevő bánapénzzel magukat lássák el. Szóbeli árverés megkezdése előtt a megajánlott összegnek megfelelő 10%-os készpénzzel, vagy pedig elfogadható értékpapirokkal biztosított írásos zárt ajánlatok is elfogadhatók.

Árverési és szerződési feltételek Kulán a kincstári ispánságnál megtekinthetők.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fentartatnak is.

Haszonbérbe adatni fognak 1899. évi október hó 1-től 1905. évi szeptember hó 30-ig terjedő időtartamra a következő bértárgyak:

- 1. Alsó-pusztakulai kaszáló 44 h. 397 □ öl 1405 frt évi kikiáltási árral, kaszáló és legelő használatául.
- 2. Gyulafalvai Farkas-féle 402. sz. telep 8 h. 200 □ öl 170 frt évi kikiáltási árral.
- 3. Kernyajai Bárányjárás I. dűlő 43 h. 1393 □ öl 1290 frt évi kikiáltási árral.
- 4. O-becsei közlegelő jutalék 297 h. 6563 frt 70 kr évi kikiáltási árral.
- 5. Adai Dudvarszki-féle száll. birtok 48 h. 200 □ öl 1100 frt évi kikiáltási árral.

Kulán, 1899. évi május hó 11-én.

M. kir. kincstári ispánság.

Eladó ház.

Zomborban, a vásártéren fekvő volt Bosnyák-féle „A nagy mázsához“ címzett 569. sz. a. vendéglő, mely több szobából, felszer., istálló és hizlalókból áll, a mázsálóval együtt szabad kézből eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos Bodonyi János.

3-2

Eladó szőlők.

A Gallé-féle vasutmenti és Kálvária melletti

SZŐLŐK
eladók.

3-2

Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.